

Kære medlemmer af Europa-udvalget

Omø, 29. januar 2021

Sammenslutningen af Danske Småøer er en interesseorganisation for 27 ikke-brofaste øer¹. Vi skriver til jer for at gøre opmærksom på en række problemstillinger for de helt små øer i Europa.

Fonden for retfærdig omstilling

Vi er blevet opmærksom på at EU parlamentets udvalg for kystområder og øer, SEARICA, har arbejdet for at en del af Fonden for Retfærdig Omstilling skulle tildeles øer, da de i kraft af deres afsondrethed har ulige vilkår i den grønne omstilling: Det koster simpelt hen mere at lave installationer på en ikke-brofast ø end på fastlandet.

EU-Rådet har til vores glæde lige før jul vedtaget, at hvert medlemsland skal allokere en del af midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling til øer. Sammenslutningen af Danske Småøer tilslutter sig Parlamentets forslag om, at der allokeres 1% for Danmarks vedkommende til ikke-brofaste, helårsbeboede øer.

Vi opfordrer derfor Europa-udvalget til at arbejde for, at der allokeres 1% af midlerne til ikke-brofaste øer.

Se vores henvendelse til bl.a. erhvervsministeren her: <https://danske-smaaer.dk/www/wp-content/uploads/2021/01/Fonden-for-retf%C3%A6rdig-omstilling.pdf>

Småø-netværk i Europa

Sammenslutningen af Danske Småøer tog i 2001 sammen med en række lande initiativ til at etablere et tværnationalt ø-samarbejde, der resulterede i netværksorganisation ESIN, European Small Island Federation². ESIN forbinder de nationale småø-organisationer på tværs af Europa.

ESIN faciliterer et vigtigt forum for erfaringsudveksling, der har stor betydning for øernes beboere. I Danmark har vi eksempelvis via netværket i ESIN fået viden om og inspiration til det landevejsprincip (det, at det skal koste den samme pris for at sejle en km, som for at køre en km på en landevej), der nu er ved at blive fuldt implementeret i Danmark. ESIN er dog udfordret ved udelukkende at være drevet af frivillighed.

Vi ønsker derfor at der afsættes midler til drift af et ESIN sekretariat – gerne med sæde i Danmark - og til rejser for repræsentanter til eksempelvis møder i Bruxelles. Kan Europa-udvalget hjælpe os med at pege på mulig finansiering?

EU-kommissionens langsigtede vision for landdistrikter

EU-kommissionen har stillet materiale til rådighed og opfordret til, at man i lokalområder lavede en virtuel visionsworkshop, der kan bidrage til kommissionens langsigtede vision for landdistrikter.

---

¹ Agersø, Anholt, Askø-Lilleø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejø Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Aarø.
Øernes indbyggertal varierer mellem 8 og ca. 800 fastboende.

² <https://europeansmallislands.com/>

Inspireret af ESIN afholdt Sammenslutningen af Danske Småøer den 12. januar et virtuelt visionsmøde for vores medlemmers ørepræsentanter. Den 19. januar afholdt ESIN en lignende workshop på tværs af nationerne.

På begge visionsmøder pegede deltagerne på udfordringer og tanker om fremtiden for de små øer. Der er gennemgående, at øerne lige nu er udfordrende på boligområdet: Efter mange årtier med tilbagegang i befolkningstallene ser vi nu – over hele Europa – en modtrend til urbaniseringen på de små øer, som flere og flere søger mod. Det er glædeligt – men der mangler helt basalt boliger!

Parallelt med bolig manglen er der en stor udfordring ift. godt internet. Det er en nødvendig infrastruktur på linje med elektricitet, også på de små øer, hvor fx hjemmearbejde vinder frem - men kun hvis netforbindelsen tillader.

Endelig er færgerne øernes livline, og en god, stabil og på lang sigt grøn færge service er afgørende for fremtiden på øerne.

Se opsamlingen fra de danske småøers visionsmøde her:

<https://danske-smaoer.dk/nyheder/vision-for-smaaoer/>

Se opsamling fra ESINs visionsmøde her:

<https://europeansmallislands.com/2021/01/28/imagining-the-small-islands/>

De små øer og EU

Der er mange andre problemstillinger for de små øer, som trækker tråde til EU-lovgivning.

Eksempelvis kan nævnes, at der i forbindelse med sommerens 2020 og den gratis færgetransport for turister opstod en problematik, hvor fastboende ikke kunne komme med færgen på grund af de mange turister, der besøgte øerne i løbet af sommeren. En EU-lovgivning gør, at man ikke på baggrund af bopæl må forskelsbehandle og sikre øboerne en plads på færgen i den type situationer. Omvendt oplever vi, at man netop begrundet i bopælen laver undtagelser for husstandsafhængning af diverse affaldskategorier for øer med under 200 beboere i den nye affaldsbekendtgørelse.

Vi mener at flere almindelige rammevilkår burde sikres fra EU-side for disse små øers vedkommende. Der er tale om ø-støtten til landmænd, der lige nu genovervejes ift. den kommende programperiode, postbefordring samt hjælp til kystsikring, i en tid hvor klimaforandringerne truer øerne.

Vi håber med dette brev at have vækket udvalgets interesse for de små øers vilkår og indgår gerne i en dialog med udvalget.

Med venlig hilsen

Dorthe Winther

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

Hov Agre 8

4245 Omø